

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tiera esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6' cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 17.

Braslovu 12 Marte 28 Februaru

1873.

Braslovu 10 Martiu 1873.

(—) Dupa multa traganare a esitu in fine la lumina si proiectulu de lege despre organisarea fundului regescu. Intru adeveru, ca multu au clocitu domnii in ministeriu pana au puiatu acestu fetu miraculosu; dér' apoi au si scosu unu lucru minunatu la lumina. —

Elu este intru adeveru unu bastardu, diumetate compusu din legea municipale a comitatelor (Art. 62—1870), diumetate inse luatu din punctele regulative ale sasiloru. — Totu ce este bunu pentru sasi din unulu si altulu, se cuprinde in noulu proiectu de lege: si dupa cum legea municipale pentru comitate tende intru t6te a da preponderanti'a, poti dice supremati'a asupr'a romaniloru in man'a maghiariloru, intocm'a se vede, ca si noulu proiectu de lege pentru fundulu regescu tende a sustiené supremati'a sasésca in fundulu regiu asupra celorlalte pop6ra. —

Nu ne potemu altumentrelea esplicá monstru6s'a compunere a acestui proiectu. —

Este destulu de apasatória legea municipale a comitatelor pentru poporu prin institutulu virilismului, dér' cu t6te, ca asta nu numai ca dá drepturi constitutionali, buna 6ra in comitatulu Clusiu-lui atatea in man'a unui proprietariu, carele platesce 80—90 fl. v. a. dare, cate se dau in man'a altoru 1000 alti locuitori din comitatu, cari laolalta dau in dare de sange si de bani insutitu mai multa contributiune la statu, — fora sustiene de base a compunerei universitatei municipalitatei legea electorale feudale din 1848, dá déra dreptu la alegerea municipalitatei multimei de nobilime proletarie: totusi, nóue ni se pare, ca noulu proiectu de lege pentru fundulu regiu luatu intregu intreguti, cum se afla, si pusu in viétia in fundulu regiu, este pentru romani mai apasatoriu chiaru si de catu legea municipale a comitatelor. —

Inse se facemu o fuga preste acestu proiectu si se cercamu a ne spriginí pucinu opiniunea cu unele dispuetiuini ale aceluasi. —

Cele 11 jurisdictiuni din fundulu regiu, voru fi jurisdictiuni de sene statatória, si totusi nu au totu acelesi drepturi jurisdictionali cari le au comitatele; in capulu lor totusi sta unu singuru comite supremu si asia numit'a universitate sasésca, carea are de a administrá averea jurisdictioniloru fundului regescu. —

Trebuie se ne punemu intrebarea, ca pentru ce are se se sustiena acestu institutu? — Pentru ce nu i se dá fia-carei jurisdictioni din averea comuna, partea ei afara, cá se si o administreza insasi? Ne vine a crede: ca pentru aceea nu, ca-ce atunci asia numit'a universitate sasésca se póta dispune preste acésta avere si mai de parte, cum dispune astadi, numai si numai totu pentru scopuri sasasci, — se -si mai póta infientia sc6le industrialis sasesci, sc6le agronomice sasesci si altele, si cá nu cumva vreo jurisdictione séu alt'a se -si póta redicá si ele cate o sc6la industrialis, comerciale, reale s. a. romana séu ungurésca. —

Trebne intru adeveru se se mire omulu de special'a ingrigire parentésca, de carea se bucura sasii la regimu. — Acestu regimu, carele nu cunosce alte natiuni sub cor6n'a statului Stefanu, de catu marea si unic'a natiune maghiara, — acestu regimu la a carui propunere s'a facutu faimosulu

articulu de lege 44—1868, carele sterge din cart'a pop6raloru regatulu numirile de natiuni, — in noulu proiectu de lege recunosce pre sasi de natiune si vorbesce de universitatea natiunei sasasci. —

Noi ne bucuramu de acestu progresu alu regimului, ca-ce intru adeveru sasii suntu un'a dintre natiunile recunoscute prin legile tieriei, cá atare. — Ne suprinde numai, ca de ce se ingnoréza romanii, **cari inca** suntu inarticulati cá natiune in legile aceleiasi tieri, in care suntu si sasii?

Pentru ce din fundulu regiu se face tier'a sasiloru? si din averea acestuia, — averea sasiloru? Pentru ce reprezentantii acestui fundu, se capete numele, pre carele sasii si l'au arogatu si carele in legile tieriei nu are nece o base, — numele de universitatea natiunei sasesci?

Acésta este o ign6rare de cele mai vatematória a drepturilor, esistentiei si conscientiei de sene a locuitoriloru nesasi din fundulu regiu. —

Nui destulu, ca prin centralisatiunea concentrata in man'a universitatei sasesci, se facu in fundulu regescu toti nesasii elottii sasiloru, — déra s'a ingrigitu circumspectulu si prudentulu compunatoriu alu proiectului din cestiuene, cá si in singuratecele jurisdictiuni se dá: preponderanti'a poterei sasiloru asupra celoru ce vorbescu alta limba. —

S'a atensu mai susu, ca in fundulu regiu va apasá asupr'a poporului institutulu virilismului cu t6te consecintiele lui, care neci decatu nu se potu rectificá din punctu de vedere alu principialoru democratice si liberali, cari trebuie se domnésca in ori care lege municipale, — ci, temenduse circumspectii, ca in fundulu regescu, lipsindule mass'a nobililoru, cari se concurga la compunerea municipalitatei cu veturiloru lor, alergara si la ajutoriulu burguasiei. — Traditiune vechia sasésca, care le dá cetatiloru domnire absoluta asupra districtelor. —

Cu ce se póte 6re rectifica aceea, ca acestu proiectu de lege dá cetatei Sibiului si Brasiovului dreptulu cá se tramita in universitatea municipiului diumetate a membriloru, atunci candu aceste cetati, nu facu parte constituanta a municipiului, ci au dreptulu de a se organisá in o jurisdictione separata, dupa o alta lege?

Buna 6ra, cetatea Brasiovului, a carei universitate municipale póte constá din 120 membri va concurge la alegerea scaunului orfanale pentru districtulu Brasiovului cu 60 voturi, asemenea la facerea deosebitelor statute si decisiuni tienatória numai si numai de districtu, — la otarirea impositelor pentru districtu, buna 6ra, ca unde se faca districtulu drumuri, poduri si altele; éra districtulu nu va avé cuventu cu voturile sale, la asemenea casuri in Brasiovu. — Pentru ce acésta tutoria a cetatei Brasiovului asupra districtului? Latet anguis in herba. —

Se luamu apoi in consideratiune, ca din legea municipale a comitatelor a trecutu in noulu proiectu pentru fundulu regiu si modulu candidarei amplotiloru, conformu caruia candidatiunea o face comitele supremu cu ajutoriulu unei comisiuni de 6 membri, — 3 alesi de municipiu si 3 denumiti de comitele, apoi vom veni in chiaritate, ca ce prospectu potu avé romanii la nóu'a organisatiune cu privire la alegerea amplotiloru! — Comitele supremu póte chiamá in asta comisiune 3 membrii d. e. sasi din Brasiovu, — universitatea municipi-

ului, unde preponder6za voturile membriloru din cetate, cari potu fi totu déuna de facia, voru alege éra 3 membri din Brasiovu; acestia apoi, toti cetatiani, candidéza pre cine vréu ei, — potu asia déra candida totu brasiovenii sasi, — prin urmare potu nu numai da municipiului adeca: si districtulu amplotiati, cari voru voi densii, déra se póte intemplá inconvenientulu, catu Brasiovulu prin maiestrit'a sa influentia, se compuna d. e. scaunulu orfanalu alu districtului, carele numai cu districtulu are de a face, totu din cetatiani brasioveni. —

La t6te acestea mai adaugemu si aceea, ca la prim'a organisatiune municipalitatea voru alege-o acei alegatori pentru dieta, cari suntu cu ocaziunea ultimei conscrieri pentru alegerile dietali introdusi in consemnarile de alegere. —

Scimu, ca catu de nefavorabile s'au compusu acestea consemnari in multe scaune din fundulu regiu, pentru noi; scimu, ca in multe locuri, catu de pucinu ne am interesatu noi, pentru cá se ne intre toti indreptatitii de a alege deputatu la dieta, si cá se nu intre multi neindreptatiti sasi in aceleasi consemnari. Conscintiele, le voru semti, déca se va face lege propusulu proiectu pentru fundulu regiu.

S'ar' poté multe de t6te inca observa despre acestu proiectu. — Fia inse astadata destulu atata disu cá in fuga.

Domnule Redactore!

Cetindu corespondinti'a din nrulu 11 alu „Gazetei“ subscrisa de „officiulu comunale Siercaitanu“ prin G. Barbatu, me vedu silitu a chiarificá lucrulu.

Nu e adeveratu, ca eu a-si fi invetiatu pre respectivii la inchiarea faim6sei obligatiuni publicate in nru 5 alu „Gazetei“, precum nece aceea, ca eu a-siu fi convenitu in mentionat'a di de 14 Dec. a. tr. mai de multe ori cu ei.

Pentru ca eu in numit'a di, fiendu cam bolnavu, am esitu din chilia-mi abea la 4 6re dupa amédi, ducundume de a dreptulu la magazinulu dlui Vasilie Popu, unde amu convenitu cu dlu Ioane Cinteá si Ioane Florea.

Aci nu multu dupa acea au venitu si G. Barbatu si intrandu l'am intrebatu, ca ce cauta in Fagarasiu? — Mi-a respunsu, ca in afacerile comunei si in specie a fostu densulu dimpreuna cu alti reprezentanti comunali la Maday, care le-a datu garantia, ca voru cascigá procesulu cu fisculu.

Intrebandulu eu, ca ce feliu de garantia? — mi a respunsu, ca au inchiatu un'a obligatiune care se afla la judele comunale si care nu éra aceea. La rogarea mea s'a dusu G. Barbatu dupa judele, si reintorcunduse cu elu am cerutu obligatiunea se o cetescu, care dandu-mio si vediendu, ca chiaru adv. comunei vine subscrisu cá martore, mi a venitu prea batatória la ochi.

Din acestu motivu m'am rugatu se me lase a o decopia, cea ce numai dupa ace'a mi-a succesu, dupa ce iamu asecuratu, ca nu voiu face intrebuintiare inaintea alegeriloru.

Si asia dupa multa rugare si mare necasu a lasat'o de a decopiat'o dlu Ioane Cinteá.

Esta e adeverulu ce privesce afacerea, respective complicitatea mea la faim6s'a obligatiune.

Dovada aci /. alaturat'a adevérintia originale,

din care ori cene se va convinge despre discursul meu cu numitii Siarcaitiani in negutiatori'a dñului Vasilie Popu :

„Adeverintia.

Subscrisit in interesul adeverului dechiaramu, ca in 14 Decembre a. tr. la 4 ore dupa amedi a convenitu George Barbatu din Siercaiti'a cu Teofilu Francu in localitatea mea (Vasile Popu) unde in presentia nostra au marturisitu George Barbatu, ca vine dela Maday, cu care au inchiatu un'a obligatiune, care se afla la judele comunale Bucuru Sierbanutia.

Dlu Francu cerendu obligatiunea cá se-o cetésca, s'a dusu chiaru George Barbatu si a cautatu pre numitul jude si aducundulu la noi au aratatu obligatiunea, pre care cerendu-o Francu se-o copiază a respunsu Barbatu, ca nu o potu dá pentru cá de o parte se nu audia comunele inforestate in padurile fiscali Siarcaitiene si se faca si ele asemenea, ér' de alta parte voiescu se remana secretu, cá se nu se scia persoanele ce figurau cá martori in acea obligatiune.

Deci copierea se concesa numai cu o greutate fórte mare si pre lenga parola de a nu se da publicitatii atatu din partea Dlui Francu catu si din partea nostra si a decopiatoriului Ioanu Cinteá.

In fine mai adaugemu, ca toti cati amu fostu presentii le-amu esplicatu, ca ce va se dica acea obligatiune si ca prin acea nu vor' poté casciga in vecii veciloru processulu.

Inse de-si afirmá George Barbatu, ca i e rusine de ce a facutu, totusi nu se póte abate de-ora ce suntu informati, ca numai asia potu se cascige processulu respectivu.

Fagarasiu in 1-a Martiu 1873.

Ioane Florea. Vassilie Poppu“.

I. Despre acea eu nece nu amu sciutu, ca Siarcaitianii au mai fostu inchiatu un'a obligatiune si cu Benedek: acést'a am aflat'o numai, dupa ce am cetitu nru 11 alu „Gazetei“, pentruca mie acea obligatiunea nece pana astadi nu mi-a aretat'o.

II. Eu cu Siarcaitianii, dupa cum am demustratu mai susu, numai dupa inchiarea obligatiunei cu Maday am convenitu la dlu Vasilie Popu, ér' nu inainte de aceea pre strate, dupa cum afirma ei.

III. Eu nu i amu invetiatu; ca-ce, déca ii asiu fi invetiatu eu, atunci, venieamu eu cá martore subscrisu si nu dlu Romanu.

IV. Déca a-si fi avutu amestecu la compunerea aceleia, atunci de securu nu a-si fi avutu cutesanti'a de a o publicá.

Urmédia deci: 1, ca celu ce ia invetiatu, acela obvine subscrisu si cá martore; 2, ca in cancelari'a acelui'a s'a facutu, ér' nu in chili'a mea; 3, ca invetiatoriulu loru e totu de o data si advocatulu comunei, prin urmare in acést'a au avutu ei incredere, ér' nu in mene, cu care nu au nece un'a afacere.

Astufeliu intrég'a corespondintia e tiesuta de advocatulu comunei Siarcaitia dlu adv. Ioane Romanu, cea ce la tempulu seu se va si probá.

In adeveru me miru, cum póte dlui sub numele altor'a a me atacá pre mene si adv. Densuianu in modu catu se póte de necorectu.

Dér', déca ai dta dle Romanu date positive si documentate despre noi, atunci pentru ce nu le publici? ca ti marturisescu, ca déca ve-i proba numai catu e negrulu sub unghia, ca noi am fi lucratu contra solidaritatii si contra intereselor nationali preste totu: atunci ne damu la o parte fora de a-ti face pedeci in lucrarile dtale pretinse nationale.

E dreptu, ca in modulu, cum ai pornitu, poti culege mii si sute de suscrieri dela poporulu romanu din districtu, inse tóte acestea nu voru poté documentá nemic'a, ca noi am fi tradatorii principiului nationale.

De asta data numai atatea am voitu se observu, rezervandu-mi dreptulu, ca dupa ce -mi vei responde dta, se vinu cu tóta francheti'a a face

lumin'a, ca in adeveru, care suntemu caus'a, de noi aici nece o data nu ne potemu consolida.

Fagarasiu in 6 Martiu 1873.

Teofilu Francu.

Onorata Redactine!

In „Kelet“ nr. 53 ex 1873 pentru ocuparea postului de docente la scól'a comunale din Hidas este deschisu concursu, — **Limb'a invetiamentului e cea maghiara** (tanyelv magyar).

Comun'a Hida (Hidas) e o comuna curatu romana si apartiene regeiunei greco orientale, — proprietari Hasfaludi, Maitenyi, Korda, Császár, Biro si Ketzeli suntu maghiari si parte profité die religiunea romana cat., — parte apartienu religiunei reformate. — Afara de acesti proprietari mai suntu o sumetenia de israeliti, cari -si au rabinulu si sinagog'a loru. —

Locuitorii din comun'a Hida, parte din caus'a multimei proprietariloru celoru sireti, — parte din caus'a israelitiloru celoru multi, — parte inse din caus'a debilitatii intelectuale a preutului romanu, — si prea mult'a nepasare a protopopului tractuale din vecin'a comuna Sant-Petru, — pe tóta intemplarea si in tóta privintia atatu cu privire la materialu, — catu si la moralu suntu fórte scapatati, si dediositi!! —

Cetindu Blasiulu acestu concursu (pályázat) quidem tristu pentru viitoriulu romanismului, in marea s'a prudintia diplomatica, credu ca va dice; multumita ceriului, ca nu suntu de cei uniti; —!

Sibiulu inse frecandusi pumnii; va dice — Flere posum, sed juvare non!! — Ér' eu din partemi debue se me exprim, ca su in contra creandei scóle comunale in Hida (Hidas) cu considerare la simplele giurstarti de acolo; tare multu nu asiu avé de a exceptióná, de cumuva limb'a invetiamentului nu ar' fi cea maghiara. — Inse asia aflandu, debu se dicu: — dorere! ca-ce cu o comuna romana avemu mai pucinu! —

Déca in 20 de ani progressivu se voru crea in Transilvani'a numai 100 astufeliu de scóle, — atunci sistemulu de maghiarisare a invinsu, — si romanismulu din fundamentu e struncinatu, si per consequentiam periclitatu!!! — Se vedemu, catu de bunu romanu e vladie'a din Sibiu. Se va vedé din mesurile si protestarile, déca le va face? —

Videant consules, — si partiniti numai debilitatea, — si nepasarea cea fora de margini a respectiviloru preuti, — Amu numai atata se mai adaugu, ca 99% din intregulu numeru alu scóleloru romane din Ttransilvani'a pórtá numai numele, — si in sensulu legiloru create de sincerii nostri amici maghiari in totu momentulu s'ar' poté preface in scoli comunale cu limb'a invetiamentului maghiara cá acést'a, — si atunci nici ca ne ar' mai debui pedagogi, — ca-ce acestia ni s'ar' imprumuta dela cei si de cei impintenati! — Ah! ce fericire, candu in tóte comunele romane, romane amu avé cate unu Pista impintenatu de docente comunale! — care totu una data ar' fi si perpetuulu controlu si amicu preutului romanu! —!! unu calatoriu!

Dela diet'a din Pest'a.

Nemica nu aflamu, ce ne ar' poté da vreo radia de bucuria, dintre tóte cate se petrecu in dieta. In 28 Lad. Makray interpelléza pe min. de cultu si instr., déca vre se examineze procederea comitet. administrativu alu fondului de motura din f. regimentu I de romani, fienduca tenerii studiosi nu capeta stipendia neci ajutórie din acestu fundu, Se da ministrului.

Se continua apoi desbaterea speciale a bugetului de culte si instructiune si min. Trefort, dicund, ca nu elu ci antecessorele lui Eötvös a pregatitu bugetulu si elu l'a primitu de alu seu, provóca si pe camera se faca asemenea, ér' elu nu poté avé cutesantia asia de mare, cum io pretendu unii, cá se céra atata summa, cata se nu o póta accoperi min. de financia.

La discussiunea summei de 280,880 pentru inspectorii scolari se incinge o disputa lunga, ca n'ar' fi de lipsa institutiunea inspectoriloru, ca nu facu nemica (inservescu inse la problem'a maghiarisarii pe tóte locurile) si totusi la votare se primescu spesele pentru inspectorii.

D. d. Bonciu da unu proiectu de resolutiune, cá se se puna in bugetulu pe an. 1874 summele de lipsa pentru infintiarea unui gimnasiu de statu cu limb'a romanésca. Col. Tisza primesce acést'a, ca s'ar' bazea pe lege.

Min. Trefort, inse dice, ca cum voru invetia d. e. romanii ungresce, cá se póta vorbi in diet'a Ungariei asia cá d. Bonciu, déca s'ar' face gimnasiu cu limba romana, si ca nu s'ar' afla nece professori. Parere pré gresita, ca-ce neci una neci alta nu e decatu unu pretextu de a poté dice ba. Apoi cu limba maghiara, cum e alu serbiloru din Nouaplanta, nu ne foloscescu nemica, ci ne periclitá nationalitatea.

Se votéza asia déra si summ'a de 91,613 pentru gimnasia de statu, si se'ntielege, ca cu respingerea pretensiunii d. Bonciu.

In Sied. din 1 Martiu, la titlulu despre scólele poporali se infocá o discussiune, pentru mapa pele ce se afla prin scoli cu titulu „Monarchia austro-ungara“, ele se combatu, din principiulu, c-prin ele se intuneca idea de statu ungrescu nedeendente, si se cocolosiescu in idea Austro-ungara, dér' in fine a remasu totu cocolosiu.

In 3 Martiu dep. I. Kis, din stang'a extrema Kossuthianu facú interpellarea, despre care reportaramu in nr. tr. asupra denumirii d. Hessler de comite supr. in Zarandu, intrebandu, ca déca in 1848 au servitu muscaliloru si a fostu dusmanu unguriloru are de cugetu alu demissiona si a denumi altulu, dupa § 27 art. de lege 44 din 1868? Se dede ministrului. Miletics interPELLA in contra faradelegiloru, ce le commite comis. r. Majthény, care a dissolvatu efori'a nationala dela gimnasiulu din Nouaplanta si pe 2 professori nationali, pretendiendu restituirea in statu quo.

Totu in acést'a sied. propuse d. G. Nagy unu proiectu de resolutiune, cá min. instr. p. se de deslusiri, ca ce se facú cu banii pentru instructiunea poporului si cum stau afacerile respective, cum se voru intrebuintia si sumele ce se preliminaru spre scopulu acesta. Pentru scopuri besericesci se primescu rubrica cu 310,000. Aici d. Ion Gozmanu cerú pe sém'a preutiloru si invetiatoriloru romani de orce conf. reu dotati, ajutória din partea statului si pentru gimn. de Brasiovu se se de fora conditiuni cele 4000 ajutoriu anuale. Tóte indesiertu; indesiertu a datu si d. D. Bonciu proiectulu de resolutiune in caus'a acést'a, ca maghiarii nu voru se de nemica fora pretiu de maghiarisare, séu cu alte cuvinte nemica altora si tóte numai maghiariloru. Asia nu concessu presiedintele neci macaru a mai vorbi deputatulu Parteniu Cosma, neci a mai vorbi in caus'a acést'a, cu tóte ca se insinuá notariulu Wachter, dicundui ca nu s'a insinuat.

Deputatii romani, vedemu, ca se intrepunu, descoperu nevoile, lipsele si pretensiunile ecuitabili ale natiunii, inse apa din pétra séca nu potu scóte.

Ar' fi consultu si asteptamu cá toti deputatii romani se se intrunésca intr'o falanga si se pasiérasca solidari in cause nationale, dupa preintielegeri asiediate in clubu nationale, in care se fia cu totii tolleranti intre sine pentru caus'a comuna si la interesele comune. Se imbrace unulu rol'a lui Thiers si se se inalté cu totii preste artiagulu si cerbi-ci'a opiniuniloru. Asia se ve ajute Ddiu! —

In caus'a d. cons. Macellariu presid. dietei Bittó ei cetesce respunsulu care suna asia :

„La provocarea Illustritatiei Tale, cu datulu 16 Fauru a. c. nr. pres. 399, cá in 15 dile se presentu on. case rapresentative protocolulu meu de alegere, am onórea a responde cu distinsa stima urmatóriele:

Adeveru ca, de si n'am aspiratu, ma fora scirea si consentimentulu meu maioritatea alegutoriloru din orasiulu Hatiegu m'a onoratu cu alegerea de representante alu loru. Intru asemenea adeveru este inse, ca primirea mandatulu de representate am facutu pendinte, si adeva cu consentimentulu alegatoriloru mei, de conditiuni anumite. Fiindu deci, ca aceste conditiuni pan'acuma inca nu s'au implinitu, sum necesitatu, a dechiará, ca stim'a ce detorescu alegutoriloru mei, amórea pentru patri'a si natiunea mea, nu-mi permitu, a responde deocamdata provocarei de infacisire cá representante.

Sibiu in 2 Martiu 1873. Elia Macellariu“.

Indesiertu s'a pretinsu pertractatea in dieta a acestui respunsu chiaru si de O. Ghyczy, ca in fine totu se ordină simplu alegere noua.

Noi credemu, ca Hatiegulu si Naseudulu voru sci dovedi prin re alegerea barbatiloru acelorasi, cari se stiméza de ei si cari si ei stiméza convictiunile loru, ca passivitatea natiunei nu e indiferentismu, neci unu mediulocu de lupta fora principiu, si fora resolutiune firma, ci ca ea e o mesura intielépta principiaria, fora de care natiunea va remané totu ignorata de catra arbitragiulu suprematicu.

Natiunea privesce cu ochi de Argus la atitudinea alegatoriloru Hatiegului si ai Naseudului, impatiencia de a experia, ca suntu si romani, cari lupta din principiu, ér' nu cá trestia portata de ventu, parasindu terenulu drepturiloru avute in tíer'a autonóma, pentru nesce sperantie la gratia, cari s'au dovedit, ca su numai o credulitate simplicula, buna de exploatatu pentru planele antagóne de distrugere totale a natiunii nóstre. —

C. Iuliu Szapáry e denumitu min. de interne in loculu lui Toth.

In Cislaitania Dr. Herbst dede reportulu reformei de alegere in senatulu imp., accentuandu desvoltarea moderna a statului, care impinge partile a le uni intr'unu statu mare intregu (cu Ungaria cu totu?) unitu in negótiale imperiului, cu viatia provinciale.

La votare nominale se primi proiectulu cu 120 din 122 de voturi. Polonii au parasitu sal'a senatului, dupa ce Groholsky dechiară in numele poloniloru, ca nu se afla indreptatiti a conlucra neci directu neci indirectu la acésta lege. Dalmatinii, slovenii si tirolesii inca absentia.

Discursulu

dului deputatu nationale Dem. Bonciu, rostitu in cas'a reprezentantiloru dietei unguresci, in siedintia din 26 Fauru n. a. c. la desbaterea generale a supr'a bugetului ministeriului de cultu si de insructiune.

On. casa! Candu bugetulu de statu s'a desbatutu in generalitate, mai de multe ori am auditu amintinduse ca, caus'a starii nóstre financiare de astadi, resp. a deficitului ce se aréta, suntu multele investitiuni utile si fructificátorie. Marturisescu, on. casa, ca déca aceste multe investitiuni le asi vedé in bugetulu acestui resortu ministeriale, in mare séu celu pucinu intr'o insemnata parte, de feliu nu asiú adá insuflátoria de ingrigiri starea nóstra financiară; din contra, asiú vedé asecurata pre viitoriu instruciunea poporului, si prin acést'a asiú vedé pusa o firma basa pentru viitoria nóstra inavutire publica, si — pre ce trebuie se punemu mai multu pondu, pentru desvoltarea consciintiei de detorintia cetatienésca, in anim'a fia-carui fiu alu acestei patrie. Pentru ca, desi st. d. deputatulu Al. Molnár, in discursulu seu de alalta-ieri a afirmatu, ca nu numai bani lipsescu pentru crescerea poporului, ci si alta ce, adeca lucru, poteri si dispusetiuni energice — trebuie se observu ca totusi banii suntu factorele principalu, ca-ci fora bani nici nu se póte lucrá si nici dispusetiuni energice nu se potu face.

Eu credu, on. casa, ca pana candu nu vomu cultivá terenulu instruciunei si crescerii publice, pana nu vomu generalisa cultur'a acestui terenu, si pre catu timpu vomu impartasi la avantajiale publice numai un'a natiunalitate, pre cont'a celoralte; desclinitu, pana candu in atitudinea confesiuniloru vomu vedé o icóna inspaimentátoria, cu unu cuventu pana, candu nu vomu pune temeiu pre crescerea si cultur'a tuturoru popóraloru din tíera, si pana candu nu ni vomu deschide ochii, cá se ne convingemu, ca atitudinea confesionalitiloru nu este de feliu periculósa statului: pana atunci acésta crescere generala a poporului eu nu o voiú tiené asecurata, si pana atunci vomu poté carpi starea nóstra financiară de astadi pre mane, séu prin imprumutu séu prin urcarea uneia séu altei dari, dér' — dupa mine, radicalminte nu-i vomu poté ajutá, si sublim'a sentintia a ministrului de finantie „se damu statului ce e a statului“, va remané o pia dorintia. Pentru ca tienu neposibile

crearea unei legi, prin care se se asecuru acestu sublimu scopu, pentru ca aceea póte aduce numai consciintia de detorintia ce are se se desvólte in inim'a fia-carui cetatianu; dér' atare consciintia se póte desvólta numai prin crescere si cultura.

On. casa! Eu, condusu de convictiunea mea, dechiaru din capulu loculu ca, nu numai acceptu bugetulu de basa pentru desbaterea speciale, nu numai votediú singuratecele rubrice, ci spunu foranici o reserva, ca asi votá si mai multu; desi — cu privintia la intrebuintiarea sumeloru preliminaru, am a face unele reflexiuni, pre cari inse le voiú desfasiurá mai apoi.

On. casa! Cu privire la revisiunea legii pentru instruciunea publica s'au disu fórté multe, dér' s'au disu — nu din acelu punctu de vedere, din care eu am se vorbescu, ci acest'a este punctulu de vedere alu nationalitatiloru si confesionalitatiloru. Sciu, on. casa, ca amintirea acestui punctu de vedere in acésta casa este cevasi nepopularu, cá se nu dicu odiosu; suntu inse detorintie, pe cari o mulu trebuie se le implinésca in ori si cari impregiurari, si eu acésta detorintia in acestu casu trebuie s'o implinescu cu atatu mai vertosu, pentru ca spre acést'a me deobliga nu numai convictiunea mea ci si pof't'a mandantiloru mei. Eu credu adeca ca detorintia mea de representante aduce cu sine, ca plecarea si detorintia, ce am observatu la una parte a poporului, se le spunu on. case si credu ca mai bine mi implinescu detorintia prin interpretarea decatu prin retacerea sentimenteloru poporului. Si eu punu mare pondu pre revesiunea legii pentru instruciunea publica, si recunoscu necesitatea ei, pentru cá se se sparga in fine paretele ce desparte scólele comunali de cele confesionali. Ca-ci in ultim'a analiza, scopulu ambeloru este crescerea poporului. Déca vremu deci se promovemu acésta crescere, apoi nu este ratiunalu cá se facemu dispusetiuni prin cari acesti doi factori se despartu si se instraina unulu de altulu, ci din contra, se cuvine cá sei impreunamu. Cum stamu astadi cu scólele confesionali, — aceea scimu din reportulu dlui ministru, substernutu dietei. De altumintrelea, in teoria principiulu scóleloru comunali e corectu, in teoria si aceea e corectu, cá sciintia se nu aiba nimica comunu cu religiunea. In patri'a nóstra inse, unde suntu mai multe religiuni si nationalitati, acésta teoria — dupa mine nu se póte practisá, séu déca in parte se póte, ea totusi nu va promová de felu crescerea poporului. Ca-ci in patri'a nóstra cea mai mare parte a confesiuniloru, nu se va poté emancipá de acea secularia preocupatiune, dupa carea intre religiunea si instruciune essiste o legatura strinsa. Déca luamu deci in consideratiune referintiele patriei nóstre, vedemu ca la noi amenit'a teoria numai cu sacrificarea crescerii si culturii generali se póte aplicá.

Se vedemu deci, in ce proportiune stau propriaminte scólele confesionali facia de cele comunali. Din reportulu ministerialu resulta ca, in 1871 au fostu 751 de scóle comunali si 13, 545 confesionali. Numerulu scóleloru comunali deci este abia 6 procente din numerulu totalu alu scóleloru din Ungari'a. Din acést'a urmá, ca numai 6% se impartasiescu la ajutoriulu de statu, si la acea inspectiune a statului ce dispune legea pentru scólele poporali. Si cumca este asia, se vede si din acea parte a reportului, care ni specifica ajutoriale de statu, acordate scóleloru. Pentru ajutorarea celoru 108 de scóle com. s'au intrebuintiatu 163,221 fl. pre candu pentru ajutorarea invetiatoriloru dela tóte scólele confesionali s'au intrebuintiatu totu in acelu anu 19,780 fl.

On. casa! Cumca pre langa o ajutorare cá acést'a, scólele poporale nu potu prosperá, aceea nu este de lipsa se o mai spunu. Dér' póte ca va dice cineva, ca propriaminte nici nu se cuvine a ajutá scólele confesionali, de óra ce prin ajutorarea loru din partea statului, s'ar' vatemá autonomi'a confesionalitatiloru. Eu nu potu fi cu totulu de acésta parere, pentru ca autonomi'a confesionalitatiloru numai atunci s'ar' vatemá, déca statulu iu-

tru tóte ar' dispune de aceste scóle; déca statulu intru tóte ar' dispune de acéste scóle; déca statulu ar' denumi pre invetiatori si déca din aceste scóle s'ar' intentiuná a se scóte datinele religióse si limb'a materna a respectiviloru. Nu se vatemala inse de feliu autonomi'a, déca statulu ajutama scólele confesionali, pe cari respectivele confesionalitati nu le potu sustiené ele in sesi cu propriele loru poteri. De asemenea nu se vatemala autonomi'a, déca guvernulu ar' face dispusetiuni, cá autoritatile politice in sfer'a loru de activitate se spriginésca scólele confesionali pentru ca scimu, cumca autoritatile confesionali n'au potere essecutiva,

Se contemplamu acésta cestiune dupa esperiintia vietii practice. Cumu stamu cu scólele confesionali? Ce vai si amaru. Ele suntu lasate cu totulu pre sine, fora cá statulu séu municipale se le spriginésca in care-va privintia, fora cá poterea essecutiva se li intinda mana d'ajutoriu pentru prosperarea loru. In daru autoritatile confesionali emitu ordinatiuni si facu dispusetiuni pentru repararea scóleloru, suplinirea defeptelor, si pentru scótearea lefeloru invetiatoresci, ca-ci ele n'au poterea d'a face cá acestea se se essecute, éra autoritatile politice in locu de ajutoriu, li respundu ca: ele n'au nemic'a de a face cu scólele conf. Dér' nu ca nu li se da ajutoriu, ci municipale le punu pedeca chiaru! Au dóra nu este aceea pedeca, candu din bugetulu comunitatiloru se sterge preliminarulu facutu pentru scóla? Apoi — repetiescu, autoritatile confesionali nu suntu astufeliu organizate, pentru cá ele in sesi se póta arunca si scóte darile necesarie. Si in acésta privintia mi léu voia a me provocá la unu pasagiu din discursulu de alalta-ieri alu adencu stimatulu d. deputatu Ant. Csengery. Dsa a disu adeca, cumca detorintia d'a cresce copii, in prim'a linia este a parintiloru, dupa acestia inse a bisericii si a comunei. Trebuie deci se impunemu comunelor detorintia, d'a luá in bugetulu loru si bugetulu scólei, ca si ori care alta cauza administratiunale, respandirea luminei spirituali intocmai cá si iluminarea stradelor.

Se-mi permita on. casa a indreptá la acestu locu o intrebare catra ea in sesi si catra st. d. ministru, intrebarea ca: consemtu óre cu parerea pré st. d. deputatu? Déca — da, atunci marturisescu ca nu pricepu, cumu póte se se intemple, cá in — tóta tíer'a asiadicendu — comitatele se nu permita luarea cheltuieliloru scolari in bugetele comunali, din cauza ca scólele suntu de caracteru confesionali?! Apoi acésta opréla este de mare dauna pentru cauza; pentru ca prin dari nóue si diferite de cele publice comuni se instraina poporulu de scopulu acestoru dari, adeca de crescerea religiósa; dér' acést'a eu credu, ca nu póte se fia intru interesulu statului; ca-ci este unu vechiu adevéru, ca religiunea este fundamentulu societatei omenesci.

Asia suntemu, on. casa, si cu cestiunea investiamintulu obligatoriu. Antistii comunali, pretorii, si in multe casuri nici inspectori de scóle nu punu multu pondu pre investiamintulu obligatoriu, in scólele confesionali; éra autoritatile confesionali, precumu de repetite ori observai, neavendu potere essecutiva, potemu dice ca, scólele conf. suntu lasate in mil'a lui Ddiea, séu cu alte cuvinte, ele depindu dela bunavointia si zelulu notariului si judelui comunalu, precumu vedemu acést'a pe fia-care di din esperintia.

On. casa! Aici vorbescu cu deosebire de acele comune in cari toti locuitorii suntu de una confesiune. Si totusi, si in acestea nu prosperédia scólele conf. déca nu le cauta si spriginésce antistii comunale. Ce se dicu apoi despre acelea, in cari locuitorii suntu de diferite confesiuni? Aci, on. casa, trebuie se me provocu la §-lu 25 din art. de lege 38: 1868, care dice ca: „acolo, unde comun'a si pan'acuma — fora diferintia de confesiune — a sustienutu scólele, se lasa in libera voia, a continuá usulu de pan'acum.“ Ce urma din acést'a, si cumu se justifica acésta dispusetiune permissiva a legiloru? Astufeliu ca, cele ce remanu confesionali, se suprima totalminte. Dreptu dovada, me

provocă la unu casu concretu. S'a intemplat de tocmai in Aradu, inaintea intrarii in vietia a legii pentru instructiunea publica, toate scólele s'au sustienutu din averea si venitul comunu alu orasiului. Dupa introducerea legii, scólele s'au decretatu de comunali; locuitorii de confesiunea gr. or. inse n'au vrutu se-si faca scólele comunali. Consecinti'a a fostu aceea, ca 3/4 din locuitorii orasiului consuma totu venitul comunu alu orasiului, pentru scólele loru, éra 1/4 parte nu se bucura de nici unu venitu, desi suntu composesori cu cele 3/4 pre averea orasiului; conscinti'a este aceea, ca pre candu orasiulu pre sém'a scóleloru gr. or. preste totu a acordatu 3000 fl pentru scólele comunali suntu 28000 fl. preliminate, din averea comuna a orasiului! Si acést'a pentru aceea, pentru ca romanii de confesiunea gr. or. n'au vrutu se-si strafirme scólele in comunali, din cauza ca nu 'si-vedu asecurata limb'a maicii si datinele loru religiose. Pré naturalu, dupa-ce intra'veveru, este unu mare deféptu alu legii concerninte ca pentru casulu, candu scólele confesiionali se prefacu in comunali, nu se da nice cata garantia, cumca in ele se voru sustiené usurile religiose si limb'a locuitoriloru si ca la aceea se voru aplicá invetiatori de natiunalitatea concerninte. Ca-ci déca legea ar' fi provédiutu acést'a, atunci desi nu toate, dér' cele mai multe scóle ar' fi astadi comunali.

Póte, on. casa, ca, vorbindu intru interesulu confesiunalitatiloru, multi voru dice ca sumu ultramontanu fanaticu. Eu inse vorbescu aci de o confesiune, in care scólele nu gemu subu apasarea clericala, pentru ca autonomia acestei confesiuni e astufeliu organizata, incatu mireni suntu in precumpenintia reprezentati in toate agendele ei. Eu deci nu sumu fanaticu pentru confesiunalismu, ci pentru luminarea poporului, pentru ca numai in acést'a vedu garanti'a viitoriului patriei nóstre. Déca consideramu referintiele faptice de vietia din patri'a nóstra, ne convingemu, ca e cu neputintia a luá crescerea poporului din man'a confesiuniloru. Dér' si déca ar' fi cu potintia, totusi e intrebare déca aceea ar' fi cu cale — din punctulu de vedere politicu séu alu liberalismului?

Apoi, on. casa, statulu, in catu pentru trecutu, nu se póte plange de feliu in contra confesiunalitatiloru. Ca-ci pan'acuma confesiunalitatile au esoperatu crescerea si cultur'a poporului si institutete protestante, buna óra, au datu patriei multi barbati eminenti. Astufeliu fiindu, déca vomu judecá nepreocupati, trebuie se recunóscemu, ca statulu detoresce confesiunalitatile multumita pentru meritele loru pe terenulu culturaiu poporale. Nu vréu eu on. casa, ca scólele confesiionali se nu fia supuse inspectiunei cu multu mai rigurosa. Voindu inse acést'a, vréu totu odata ca guvernulu se indetórésca autoritatile confesiionali a-si implini cu acuratetia detorintia loru, dér' facundu acést'a, se-li dè si posibilitatea d'a-si efeptu dispusetiunile, adeca se impuna autoritatiloru politice a li tinde mana de ajutoriu pentru efeptuirea dispusetiuniloru facute pre terenulu scolasticu.

(Va urma).

FRANCIA. Desbaterile despre organizarea potestativulu publice in Franci'a ocupa loculu primu intre noutatile externe, ca-ce in ele se oglindéza consolidarea formei de regimu. La propunerea proiectului respectivu spre desbateri in adunarea ministrului de justitia Dufaure in siedinti'a publica face memorare despre cuventarea lui Thiers din 10 Martiu 1871, care infintiá pactulu dela Bordeaux, reproducundu din acea cuventare pasulu celu mai insemnatu, care provóca pe republicanii si monarchistii, cá se se invoiesca in sistarea lupteloru de partita. Face amintire si de declaratiile si rezervarile, ca republic'a -si continua esistinti'a sa cá unu regimu provisoricu si legalu, cu toate ca inca nu e definitiva. Recunóscu, ca intrebarea, óre fiva monarchia séu republica, remane rezervata.

Amintesce, ca Thiers a recunoscutu in comisiunea de treidieci, ca inca nu a sositu timpulu spre a constitui monarchi'a séu a proclamá republic'a. Adunarea natiunale, dupa ce se va liberá teritoriulu, va fi necesarmente chlamata, a esamina, déca va fi a se esprime despre monarchia séu republica inainte de disolvarea s'a, séu nu.

Dufaure se teme ca evacuarea teritoriulu de trupele prusiane va fi semnalulu de disordini si agitatiuni neevitabile in Franci'a.

Elu crede, ca trebuiesce sustienutu armistitiulu intre partitele diferite inca vreo cateva luni (viua miscare).

Apara crearea unei a dóu'a camera si declara in privinti'a legi de alegere, ca votulu universalu are de lipsa a fi moralu.

Cuventarea lui Dufaure se primi din partea celoru dóue centre cu aplausu, din partea stangei cu neodihna, ér' de catra drépt'a cu tacere.

Ricard, din stang'a, sustiene proiectulu de lege, de-óre-ce crede, ca prin elu se va esecutá politic'a republicanu a mesagiului. Depeyre propune trecerea la desbateri articuloiloru. Lareu reiépta interpretarile lui Ricard si fiindu intielesu cu proiectulu de lege declara, ca cu proiectulu nu se intentionéza a se face unu pasu mai multu spre republica.

Adunarea natiunala decide apoi cu 472 in contra la 199 voturi, a trece la desbateri articuloiloru. Mare victoria a lui Thiers.

Minoritatea a formatu'o camu 150 voturi ale stangei si stangei extreme, si 50 voturi ale dreptei extreme, 25 deputati s'au abtinutu de votu. Republicanii conservatori suntu multumiti cu rezultatulu votarii, radicalii si legitimistii suntu inse nemultumiti cu elu.

In siedinti'a din 4 Martiu iea cuventulu Thiers, tiene o cuventare de 2 óre si repórta maiortate eclatanta. Elu apróba cele dise de miu. de justitia Dufaure si dechiara, ca regimulu primesce proiectulu comisiunei de 30 in tota intregitatea sa si pune ponderea cea mai mare pe art. 4 din acela siu, nu pentru a intemeia unu regimu, ci spre a avé midiolóce a implini oblegamintile catra tíerra si adun. nationale mai cu deplinatate. Subu imperiu a cerutu libertatile de lipsa; astadi cere institutiunile de lipsa la acést'a libertate. Pentru concordia imperativa inca primesce proiectulu si spera, ca adunarea natiunale nu se va desparti fora a lasa dupa sene unele institutiuni, pe cari se se radime ordinea. „Monarchistii credu sinceru ca monarchi'a, republicanii suntu de parere leale, ca singur'a republica e posibilu. Opiniunile opuse impunu, cá cu totii se fimu tolleranti. Politicu regimelu se acusa ca e cu dóue facie, pentruca sustiene ecilibriulu intre opusi; elu totusi e numai impariale. Thiers declara, ca pactulu de Bordeaux, cá se suspenda inimicitiele intre partite pana la desiertarea tierii de invasori, e acumu totu asia de necessariu cá si candu s'a facutu; elu cuprinde pentru unii securitatea pentru ceilalti libertatea viitoriului. Pentru mine insémna lealea credintia a oblegamintei mele. Provóca adunarea a fi tollerante pentru liberarea teritoriulu.

Amu fi liberatu bucurosi teritoriulu cu sangele nostru, dér' amu restabilitu ordinea si linistea, care ér' nea readusu bun'a stare si increderea. Elu nu da consiliu, ca se se proclame republic'a, ci totu se se faca unu ce, care se consolideze provisoriu. Acést'a a fostu idea mesagiului seu la redeschiderea adunarii (care speriasu pe monarchisti, ca Thiers vré republica) adunarea natiunale avu problem'a a face pace si a libera teritoriulu, aici e finea mandatului ei. Respunde la unele proteste venite din drépt'a, ca nu cugeta la desfacerea adunarii in cutare di defipta, inse cugeta, ca in an. acést'a lucrarile adunarii natiunale se voru fini. In fine dupa dóue óre de cuventare dechiara Thiers, ca republic'a e regimulu legale. (Unii opunu, ca e provisoriu) Thiers respunde, ca nu se lucra a face o republica provisoriu, ci una republica conservativa, ca altufeliu una monarchia e imposibilu. In fine provóca la concordia tollerantia si la primirea proiectului. Cuventarea fú primita cu applause si din centru si din une scaune din drépt'a si din stang'a si asia se primi preambululu proiectului cu 475 in contra la 199 voturi. Ergo Thiers lavireza pentru republica conservativa.

Pe Maiu se va plati totu alu 4 miliardu si

pe Augustu se astépta desiertarea de prussaci, in contra caroru animositatile abia se mai potu stapani, in catu se pórtu frica, ca in 2—3 ani Franci'a si va resbuna. —

In Oriente se preingrivescu ómenii de eventualitati critice din cauza, ca Rusi'a, Turci'a, Angli'a nu potu mistui planele pruso-germane de a -si complini unitatea cu anexarea tuturor germaniloru si a celoru din Austri'a, si acést'a calculata pe anii 1875—6, totu in societate cu Itali'a „care si ar' lua partile italiene din Tirolu, Istri'a, ér' Austr'o-ungari'a ar' avé apromisa o recompensa la dunarea de diosu ad. principatele dunarene. De aici se ivira multime de calculi, cá ce ar' avé popórale dunarene a face, candu Rusi'a, cu Turci'a si Angli'a ar' pasi in contra conjuratiiloru antagoni. Unu correspondentu din Berlinu scrie in sensulu acesta in „Poporulu“ din 23 Fauru unele cá aceste:

„In adevéru: déca vomu fi neutri, Rusi'a si Turci'a, mergundu contra Austriei, ni voru calcá teritoriulu, séu Austri'a, luandu ofensiv'a contra acestoru dóue puteri, ni-lu va calcá ea; ceea ce ne va sili atunci a deveni activi, a combate.

Mergundu cu Franci'a si Rusi'a, si pregatindu din vreme prin tractate cu este dóue state: 1. ca la casu de invingere, se ni restitué tierile romane pana la Tis'a, Nistru si Danubiu, Rusiei cedenduse Galitia, Pocutia din Dnistru si partea din Poloni'a Prusiana pana la Odera; 2. se ni se asigure independentia sub protectiunea Franciei, Angliei, Turciei si Rusiei; 3. unirea tuturor astoru tieri romane in unu statu autonomu si suveranu. Éra la casu de succumbere a partii cu care luptamu: stipulandu integritatea teritoriulu ce posedemu, si libertatea nationale. Am poté, dandu de o parte man'a cu unu corpu de armata Rusésca, si de alt'a cu Turcii si cu Serbii, a petrunde in Banatu, Transilvani'a, Bucovin'a, prin 4 locuri, cu 4 colóne de cate 30 mii, cari toate se aiba de obiectu lini'a Panciov'a, Timisiór'a, Aradu, Dev'a, Alb'a-Iuli'a, Clusiu, Bistritia si Cernautii, trecundu si isgonindu garnisónele din orasiele ce remanu in spate, si ce nu ar' fi atatu de dificile de facutu, avendu a intrá in tíer'a de unu sange cu noi, (astufeliu a facutu Itali'a in 1859 si 1866, totu contra Austriei!) si credemu ca ar' fi multu mai nimeritu de catu a sta cu braciile incrucisiate, acceptandu a fi siliti la resbelu prin veri-o invasiune straina, si astufeli mutandu teatrulu de operatiuni in tierile romane de sub Austro-Ungari'a, ne facemu nóue mai mare bine, menagiandu tíer'a de arderi si prade, si fiindu mai in fortia de a insurectioná Romanii din Austro-Ungari'a, aflandune in centrulu loru.

Toate acestea espuse sunsu de preferatu, in conditiunile mai susu espuse, unei aliantie cu Austro-Prusia, — ceea ce va fi perderea nóstra, aibe ea ori cate conditiuni de sigurantia, cari toate voru fi annulate de perfidia nemtiésca si ungrúesca“.

Dupa aceste pre visiuni combinate corresp. berlinesu nu amana a solicita si inteti toate pregatirile in Romania, cá nu cumva se fia calcati romanii de capritiele unei crise repentine si neprecalculate. De multu se ivira si se totu mai sustienu aceste temeri chiaru si prin alte diaria. Si de si va fi ceva positivu planuitu de Bismark in directiunea acést'a, poterile se voru lua pe sama, inainte de ce ar' da pornire unoru evenimente cá aceste in orientu, ca cumu voru poté essi cu rezultatele planelor, cari au multe precipsisu in cale.

Mai nou. Spani'a se afla in linisca, cu toate, ca carlistii asediara vro 3 orasie in Barcelon'a silindule a depura contributiunile restante cu sil'a, ceea ce le accelera depopularea. Adunarea lucra.

Amadeu subu n. ducele de Aosta se primi cu onoru regale in Itali'a si va resiedé in Turinu, cu inspectiunea marinei.

Clironomulu tronului Rusiei e denumitu de imp. presiedinte onor. alu despart. rusu la expositiune

Cursurile

la bursa in 24 Jan. 1873 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	fl.	—	cr.	v. a.
Napoleoni	—	—	8	70	1/2	„